

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2220470
Steller: S. Yuksel
Datum commissie: 20 mei 2025
Datum raadsvergadering: 12 juni 2025

Team: ZS
Teammanager: Jean Paul Verbeek
Portefeuillehouder: M. van der Ven
E-mail: s.yuksel@hoorn.nl

Onderwerp

Beleidsnotitie 'Hoorn Een Dementiebewuste stad 2025 - 2028'

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Beleidsnotitie 'Hoorn Een Dementiebewuste stad 2025 -2028'
2	Raadsbesluit

De raad besluit

De beleidsnotitie 'Hoorn Een Dementiebewuste stad 2025 – 2028' vast te stellen.

Samenvatting

In Nederland leven momenteel ongeveer 300.000 mensen met dementie, waarvan 1.200 in Hoorn. Deze cijfers stijgen de komende decennia naar verwachting sterk. In 2050 leven 2.700 Hoornse inwoners met dementie. Het merendeel van de mensen met dementie blijft thuis wonen. Dit heeft gevolgen voor de wijze waarop gemeente en partners het aanbod moeten inrichten, maar ook het gemeentehuis inrichten als dementievriendelijk. Gemeente Hoorn heeft namelijk de ambitie om een dementievriendelijke stad te zijn en te blijven. Mensen met dementie krijgen de zorg en ondersteuning die ze verdienen, en kunnen mede daardoor volledig meedoen in de samenleving.

De beleidsnotitie is tijdens de meningvormende sessie op 15 april 2025 besproken in de Algemene raadscommissie. De input van de Algemene raadscommissie is verwerkt in deze beleidsnotitie.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

De uitvoeringsperiode van het actieplan 'zorgzame samenleving' is verlopen. Dit beleid is geëvalueerd. De opbrengsten van de evaluatie, de input van de raadscommissie, van onze maatschappelijke partners en de sociale cliëntenraad vormt de input voor de nieuwe notitie dementiebeleid.

Belang

In Hoorn streven we ernaar een stad te zijn en te blijven waarin mensen met dementie zich gewaardeerd en ondersteund voelen. Wij geloven in een samenleving waarin iedereen, ongeacht fysieke of mentale beperkingen, kan deelnemen aan het openbare leven. In Hoorn creëren we een omgeving die mensen met dementie en hun naasten helpt om hun leven zo zelfstandig en betekenisvol mogelijk voort te zetten. Dit doen we door bewustwording te vergroten, toegankelijke zorg en ondersteuning te bieden en de stad zo in te richten dat mensen met dementie zich veilig, gerespecteerd en welkom voelen. We werken samen met inwoners, zorgprofessionals, bedrijven en maatschappelijke organisaties om Hoorn een plek te maken waar dementie niet als belemmering wordt gezien, maar als onderdeel van een zorgzame gemeenschap.

Centrale vraag

Welke uitgangspunten of maatregelen wil de gemeenteraad vastleggen in het dementiebeleid voor 2025-2028?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Het creëren van een omgeving die mensen met dementie en hun naasten helpt om hun leven zo zelfstandig en betekenisvol mogelijk voort te zetten. Dit doen we door bewustwording te vergroten, toegankelijke zorg en ondersteuning te bieden en de stad zo in te richten dat mensen met dementie zich veilig, gerespecteerd en welkom voelen.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Dit voorstel draagt bij aan Global Goals nummer 3: Gezondheidszorg voor iedereen. 3.4: mentale gezondheid en welzijn bevorderen.

4. Kaders

Nota lokaal gezondheidsbeleid 2024-2028

Het thema 'dementie' komt terug in de nota lokaal gezondheidsbeleid 2024-2028:

- Betere ondersteuning van ouderen en mantelzorgers bij het voorkomen en vertragen van dementie.
- Er is meer aandacht voor mentale gezondheid in de publieke ruimte en sociale omgeving van inwoners.

Nota Woonzorg Visie 2025 – 2030

De woonzorgvisie biedt een kader voor de wijze waarop de gemeente, in samenwerking met haar partners, inspeelt op de groeiende zorg- en woonbehoeften van haar inwoners.

- Inwoners doen actief mee aan de samenleving. Behoeftte aan zware zorg wordt daar waar mogelijk uitgesteld.
- Toegankelijke ontmoetingsplekken, voorzieningen zoals huisarts, apotheek en supermarkt en een openbare ruimte die uitnodigen tot beweging en contact.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (2015)

In deze wet staat, opgenomen in de Artikelen 2.2.1 en 2.2.2: Het college treft maatregelen ter bevordering van mantelzorg- en vrijwilligerswerk en ter ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. Dit is noodzakelijk om hen zoveel mogelijk in staat te stellen hun taken als mantelzorgers en vrijwilligers uit te voeren.

Nota Beleidsvisie Bestrijding van Eenzaamheid in Hoorn

De oorspronkelijke beleidsvisie 'Bestrijding van Eenzaamheid in Hoorn' bevat interventies om overbelasting van onze mantelzorgers te signaleren en te voorkomen, waarbij de samenwerking en afstemming tussen de formele- en informele partners en inwoners van Hoorn essentieel is. Dit betreft ook de mantelzorgers van mensen met dementie.

Nota Beleidsvisie 'Mantelzorgondersteuning

Met deze beleidsvisie werken we aan een samenhangend en toegankelijk ondersteuningsaanbod waarmee we de taken van de mantelzorger (ook mantelzorgers van mensen met dementie) verlichten en zorgen dat mantelzorgers hun taken kunnen blijven uitvoeren zonder dat zij overbelasting ervaren of in een sociaal isolement komen.

Nota Inclusiebeleid 2023 – 2026

In het inclusiebeleid staan de volgende focuspunten die betrekking hebben op het thema dementie:

- Hoorn is een gemeente waar inwoners met plezier wonen, werken en samenleven en niet worden buitengesloten of gediscrimineerd. Iedereen mag er zijn, zich thuis voelen en meedoen.
- Inwoners van Hoorn voelen zich gehoord, geaccepteerd, gewaardeerd en veilig.

Nationale Dementiestrategie

De beleidsnotitie dementie sluit aan bij de Nationale Dementiestrategie 2021 – 2030 van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Deze strategie heeft als hoofddoel dat mensen met dementie en hun naasten kunnen functioneren als waardevolle leden van de samenleving, en dat zij passende zorg en ondersteuning ontvangen.

5. Argumenten

De afgelopen jaren is er intensief samengewerkt met lokale partners, waaronder zorginstellingen, bedrijven, en maatschappelijke organisaties, en er zijn talrijke trainingen en voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor gemeenteraadsleden, ambtenaren, zorgprofessionals, sportclubs, winkeliers en andere betrokkenen.

Via de Dementiescan van Alzheimer Nederland heeft de gemeente Hoorn op 21 september 2017 de status 'dementievriendelijke gemeente' verworven. Op 25 april 2024 heeft onze gemeente als een van de 43 Dementievriendelijke Gemeenten voor de tweede keer de status 'dementievriendelijke gemeente' verworven. Hiermee behoort Hoorn tot de 13% van de gemeenten die het predicaat 'dementievriendelijk' hebben.

De uitvoeringsperiode van het actieplan zorgzame samenleving is geëindigd. De opbrengsten daarvan zijn geëvalueerd. Onderstaand een overzicht van de relevante conclusies en bouwstenen uit het evaluatierapport:

Conclusies

- Monitor het gebruik van kennis: Zorg ervoor dat naast het aanbieden van trainingen ook wordt bijgehouden in hoeverre de opgedane kennis daadwerkelijk wordt toegepast in de praktijk. Dit kan door middel van evaluaties of periodieke metingen bij gebruikers.
- Blijf investeren in dementievriendelijkheid: Ondersteun de status van Hoorn als 'dementievriendelijke gemeente' met aanvullende initiatieven en structurele inzet, zodat de betrokkenheid en bewustwording actueel blijven.
- Versterk de toegang tot professionele ondersteuning: Zorg voor een betere afstemming en doorverwijzing naar de meest gebruikte vormen van professionele ondersteuning, zoals casemanagement dementie, informatievoorziening en huishoudelijke hulp.
- Verbind het fysieke en sociale domein: Integreer de behoeften van inwoners met dementie beter binnen het fysieke domein van de gemeente, bijvoorbeeld door aanpassingen in de openbare ruimte en inclusieve stedenbouwkundige plannen.
- Verbeter de doorverwijzing naar gemeentelijke voorzieningen: Het dagbestedingsaanbod van verschillende (zorg)aanbieders komt soms eerder in beeld voor inwoners dan het gemeentelijk toegangspunt/gebiedsteam, waardoor het lastig is om de algemene gemeentelijke voorziening als eerstelijnsaanbod in te zetten.

Bouwstenen voor nieuw beleid

De onderstaande bouwstenen voor nieuwe beleid komen voort uit het evaluatierapport van de beleidsvisies dementie, eenzaamheid en mantelzorg en hebben raakvlakken met de herijkte beleidsnota's dementie, eenzaamheid en mantelzorg.

- Geef invulling aan de regierol, opdrachtgever en facilitator. Maak een keuze op welke wijze de gemeente Hoorn de regierol wil invullen. Bepaal op welke thema's partnerschap (samen ontwikkelen) gewenst is en op welke thema's de gemeente de nadruk wil leggen op doelmatigheid en prestaties (verantwoording). Door dit expliciet te maken, wordt voor partners duidelijk wat van hen verwacht wordt.
- Maak een plan per wijk met daarin een aanbod van initiatieven voor zorgzame gemeenschappen (fysiek en sociaal).

- Werk het beleid gebiedsgericht uit, met aandacht voor de mensen in deze gebieden. Ga langs bij de inwoners (zonder checklist) en luister naar de behoeftes en ideeën. Met het beleid bouw je dan op de stenen, mensen en voorzieningen die in dat gebied (nodig) zijn.

In de nieuwe beleidsnota staan opgaven en interventies beschreven zoals wijkgerichte aanpak, meer regie vanuit de gemeente, meer aandacht voor specifieke doelgroepen zoals mensen met een migratieachtergrond. Daarnaast ook meer aandacht voor mensen bij wie dementie aan het ontwikkelen is en mantelzorgers van mensen met dementie.

Het succes van het beleid draagt bij aan positieve gezondheid van de doelgroep en participatie aan de samenleving.

Financiën

De activiteiten die bijdragen aan het vertragen van dementie bij mensen waarbij dementie aan het ontwikkelen is, worden gedekt uit geormerkte budgetten zoals de SPUK GALA, onderdeel 'mantelzorg'. Het project 'onvergetelijke ontmoetingen' is daar een voorbeeld van. Vooralsnog stoppen deze middelen na 2026, dan is er feitelijk geen geld meer voor dit beleid. In dat geval vindt herbezinning plaats op het uitvoeringsproces van het beleid.

Daarnaast komen de activiteiten zoals voorlichting, trainingen en bewustwording aan onze inwoners en bestuurders van vrijwilligersclubs ten laste van het structurele mantelzorgbudget uit de gemeentebegroting. Het gaat hierbij om mantelzorgers van mensen met dementie of bij wie dementie aan het ontwikkelen is.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Bij de totstandkoming van de beleidsnotitie is input opgehaald bij de maatschappelijke (subsidie) partners, de belangenorganisaties van de doelgroep en de sociale cliëntenraad. De resultaten van de input is verwerkt in de beleidsnota 'Hoorn Een Dementiebewuste stad 2025- 2028' en is de notitie afgestemd met de partners.

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor het begrotingsresultaat. De kosten worden in 2025 en 2026 uit de rijksmiddelen SPUK IZA en SPUK GALA betaald. Vooralsnog eindigen de regelingen vanaf 2027. Wel wordt gesproken over verlenging van de SPUK IZA.

Als de rijksmiddelen niet meer beschikbaar zijn, moet gezocht worden naar andere financieringsmogelijkheden van het beleid, bijvoorbeeld binnen de Wmo en/of binnen de prestatieafspraken met subsidiepartners.

8. Communicatie

Na besluitvorming door de gemeenteraad wordt in samenwerking met communicatie bekendheid gegeven aan het nieuwe beleid.

9. Realisatie

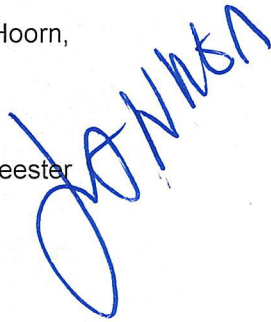
Na het besluit van de gemeenteraad wordt een uitvoeringsplan en een communicatieplan gemaakt. Daarin komt een overzicht van activiteiten die in een bepaald jaar uitgevoerd worden. Daarbij worden formele en informele partners betrokken.

06 MEI 2025

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris

de burgemeester